

POLITICI CONCURRENTIALE ÎN EUROPA DE EST

Secțiune: În interiorul autorității de concurență

Interviu cu Președintele

Care sunt principalele provocări cu care se confruntă autoritatea dvs? Care sunt prioritățile dumneavoastră pentru viitorul apropiat?

Anul 2020, a fost marcat de o nouă provocare - pandemia COVID-19 care a afectat economiile și politicile concurențiale în întreaga lume. Această criză a provocat o responsabilizare sporită din partea autorităților de concurență, în special în ceea ce ține de monitorizarea prețurilor, dar și aplicarea regulilor concurențiale astfel încât să asigure bunăstarea consumatorilor, iar prețurile să nu devină excesiv de scumpe. Acest exercițiu, a evidențiat unele lacune legislative și a elucidat necesitatea revizuirii actelor normative și politicilor existente în domeniul concurenței și ajutorului de stat.

O altă provocare este modificarea Legii Concurenței. Conform Directivei nr.1/2019 a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene s-a pus în sarcina țărilor membre ale UE și ale țărilor asociate ca să modifice legislația concurențială. Avem un proiect comun cu Banca Mondială, care a demarat deja. Este finalizată selecția echipei de experți internaționali cu care vom lucra asupra proiectului de lege, și 2020 va fi un an, într-un fel sau altul, crucial pentru noi.

Ceea ce ține de activitatea de zi cu zi – sigur că, cel mai important este ca tot ceea ce facem noi să fie în beneficiul consumatorilor și al agenților economici, cu care conlucrăm sau care sunt parte a muncii noastre.

De la anul 2020 am foarte multe așteptări. În primul rând – să reușim să consolidăm echipa Consiliului, să atragem și oameni noi, de bună calitate, care să facă față provocărilor și, totodată, să fie echidistanți în ceea ce privește influența politicului.

Totodată, 2020 este ultimul an de implementare a Programului Național în domeniul concurenței și ajutorului de stat, aprobat prin Legea 169/2017. Program de la care avem mari așteptări, iar autoritățile implicate urmează să se responsabilizeze și să realizeze angajamentele asumate. Din punct de vedere economic, elaborarea și implementarea acestui document decurg din necesitatea deschiderii sectoarelor economice către concurență, a sporirii nivelului de transparență și de accesibilitate a piețelor, a utilizării eficiente a resurselor publice pentru creșterea bunăstării consumatorilor – dezideratul de bază al autorității.

Actualmente lucrăm la două strategii importante pentru dezvoltarea autorității. Mult depinde cum vor evolua lucrurile pe modificarea legislației conform Directivei menționate, dar cel mai important este dezvoltarea și menținerea unui dialog activ cu partenerii de dezvoltare și organizațiile internaționale pe termen mediu și lung.

Pe lângă cele expuse, în acest an am fost deosebit de onorați să fim selectați, în premieră, în calitate de instituție gazdă al seminarului internațional regional, sub egida Centrului Regional de Concurență din Budapesta, Ungaria (RCC OECD-GVH), care va avea loc în

septembrie la Chișinău, cu genericul: Evaluarea comportamentului abuziv de către jucătorii dominanți.

Suntem ferm convinși că această experiență unică ce urmează să fie realizată de comun va contribui esențial la fortificarea relațiilor existente și va deschide o nouă pagină în evoluția colaborării între instituțiile noastre.

Care sunt punctele forte și slabe ale autorității pe care o conduceți?

Consiliul Concurenței, fiind autoritate relativ tânără (creată în 2007) a reușit totuși să atingă rezultate palpabile în activitatea sa. Astfel, avem o legislație în domeniul concurenței și ajutorului de stat, care transpune integral prevederile la Aquis-ul UE în domeniu.

Totodată am reușit să implementăm, cu susținerea Băncii Mondiale, în 2014 - Sistemul informațional „Registrul ajutoarelor de stat din Moldova” (SIRASM). Un proiect pilot, inedit unic în regiune pentru acea perioadă, iar astăzi, urmare a evoluțiilor și dezvoltări tehnologice, suntem la etapa de definitivare a unui proiect de dezvoltare și modernizare a Sistemului.

Acest Registru al ajutoarelor de stat contribuie la înființarea unui sistem de monitorizare a acestora, precum și la crearea condițiilor pentru implementarea mecanismului de monitorizare a impactului ajutorului de stat asupra mediului concurențial.

În aceeași ordine de idei, am reușit să formăm și consolidăm statutul de donator de experiență europeană în domeniul concurenței și ajutorului de stat prin organizarea seminarelor regionale pentru țările din Parteneriatul Estic, participarea la diferite evenimente internaționale cu diverse prezentări și discursuri, oferirea de consultanță autorităților de concurență.

Pe de altă parte, ne confruntăm cu lipsa unei independențe financiare, astfel încât Consiliul Concurenței se finanțează de la bugetul de stat în limita alocațiilor bugetare aprobate prin legea bugetară anual.

O altă provocare, cu care ne confruntăm, rămâne a fi fluctuația cadrelor ceea ce duce la insuficiența personalului calificat în domeniu. Această lucră este condiționat inclusiv de lipsa mijloacelor financiare suficiente și ca consecință imposibilitatea remunerării corespunzătoare a specialiștilor calificați.

Care este nivelul de conștientizare în materie de concurență din țara dvs.? Factorii de decizie iau în considerare problemele legate de concurență? Este conformarea la concurență o preocupare semnificativă pentru întreprinderi?

Una din atribuțiile principale ale Consiliului Concurenței este promovarea culturii concurențiale. În acest sens, de-a lungul anilor realizăm o campanie amplă de sensibilizare în materie de concurență și ajutor de stat a tuturor factorilor relevanți, implicând diverse grupuri țintă în discuții și dezbateri a problemelor de ordin concurențial cu care aceștia ar putea să se confrunte în sectoarele economice în care activează. Și înregistrăm rezultate palpabile, în acest sens. Astfel, în anul 2020 numărul furnizorilor care au raportat măsurile de sprijin oferite întreprinderilor s-a majorat de circa 3 ori comparativ cu anul 2015 (primul an de raportare a ajutorului de stat inclusiv, acordat după intrarea în vigoare a

Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat), iar numărul sesizărilor depuse de 4,43 de ori comparativ cu anul 2018.

Totodată, în 2017 Parlamentul Republicii Moldova a aprobat Programul Național în domeniul concurenței și ajutorului de stat. Obiectivul general al Programului îl reprezintă dezvoltarea mediului concurențial loial prin deschiderea sectoarelor economice către concurență și monitorizarea eficientă a ajutorului de stat. Asigurarea realizării prevederilor Programului menționat este sarcina tuturor autorităților publice centrale de specialitate, autorităților administrației publice locale, autoritățile cu funcții de reglementare și control, în limitele competențelor. Noi conlucrăm intens cu aceste autorități pentru a le sensibiliza. Totuși, ne confruntăm cu un nivel scăzut de conștientizare în materie de concurență.

Dar, cele mai mari probleme au fost și au rămas totuși – să convingem publicul larg și politicienii, în special, că instituția pe care o conduc este una independentă. Sunt sigur că am făcut pași destul de serioși, ne-am aprofundat în probleme împreună și reușim să avem o conlucrare. Cel mai important lucru este că avem o conlucrare foarte bună cu Comisia parlamentară economie, buget și finanțe, fiind comisia față de care noi suntem raportori și este destul de importantă, dar și care ne-a susținut în clipele mai grele. Am reușit să conlucrăm, să le oferim acea informație de care aveau nevoie, conform legislației, și plus la toate am reușit împreună să lucrăm asupra cadrului legal și vom lucra și în continuare la dezvoltarea cadrului legislativ.

Dacă mâine ați putea face o modificare majoră a legislației naționale în domeniul concurenței, ce ați alege?

Sarcina numărul 1 pentru noi în acest an este modificarea Legii Concurenței în conformitate cu prevederile Directivei nr.1/2019. Vorbim despre autonomia deplină a Consiliului Concurenței sau mai largă, drepturile Consiliului, drepturi mai largi pentru a putea investiga cazurile de proporție. Când vorbesc de drepturi mai largi, mă refer la posibilitatea de acumulare a probelor în regim special, de deținerea competențelor depline și instrumentelor variate de a investiga și proba orice încălcare concurențială. Aceste competențe trebuie să fie adecvate pentru a răspunde provocărilor legate de aplicarea legii în mediul digital.

Considerați că cooperarea internațională și regională este utilă? Funcționează bine?

În contextul accelerării proceselor majore de globalizare, cooperarea dintre Consiliul Concurenței și autoritățile internaționale are un accent imperativ. Practici ilegale și probleme de concurență există în toate statele, iată de ce schimbul de experiență, comunicarea, participarea în comun la proiecte, dezvoltarea și diversificarea relațiilor internaționale sunt esențiale în atingerea obiectivelor de creștere a atractivității piețelor, investițiilor, inovației și de consolidare a competitivității economice.

Importanța și utilitatea cooperării internaționale între autorități se evidențiază în special în condițiile economiei digitale, care a creat un nou model de afaceri cu noi reguli și comportamente ale agenților economici. Concurența, reprezintă una din laturile indispensabile ale economiei digitale, în condițiile în care agenții economici deseori activează în afara jurisdicțiilor naționale, iar piața relevantă poate fi și întreg globul pământesc. Astfel, investigațiile realizate de autoritățile de concurență devin și ele

transnaționale și buna desfășurare a acestora poate fi asigurată doar prin cooperare și colaborare strânsă.

Care este opinia dumneavoastră cu privire la Centrul regional pentru concurență OCDE-GVH? Aveți sugestii de îmbunătățire?

Centrul Regional pentru Concurență din Budapesta joacă un rol crucial în formarea politicilor concurențiale, dar și fortificarea capacităților instituționale ale autorităților beneficiare. Pe parcursul existenței sale, RCC OECD–GVH a reușit să-și consolideze rolul său de diseminator al ultimelor tendințe și tehnici în domeniu, și să constituie și o platformă durabilă de comunicare și stabilire a relațiilor de cooperare între autoritățile de concurență participante.

Grație suportului oferit, autoritățile beneficiare au avut posibilitatea să preia experiența inedită a experților, dar și cele mai bune practici internaționale în domeniul aplicării politicilor concurențiale și advocacy și să le transpună cu succes în cadrul activității desfășurate.

În acest sens menționăm concepția și abordarea bine gândite la organizarea workshop-urilor, în special prin combinarea panelurilor teoretice cu cele practice și prezentarea studiilor de caz a autorităților beneficiare.

Un rol important în asigurarea continuității dezvoltării profesionale îl au și materialele informaționale disponibile pe pagina web a RCC OECD–GVH, care constituie una din sursele fundamentale de informare și instruire pentru angajații Consiliului Concurenței.

În această ordine de idei am propune, înregistrarea video a seminarelor organizate și sau transmiterea live a acestora. Aceasta ar oferi posibilitatea de a lărgi considerabil numărul beneficiarilor de instruire. Propunerea vine în contextul problemei de fluctuație a cadrelor cu care se confruntă marea parte a autorităților de concurență. În acest sens accesul la discursurile și explicațiile experților pe diverse subiecte de ordin concurențial vor asigura continuitatea formării profesionale ale angajaților și vor contribui esențial la atingerea unor rezultate palpabile, creșterea calitativă ale dosarelor și investigațiilor realizate.

La final, doresc să concluzionez că Pandemia COVID-19 a fost și este o provocare pentru întreaga comunitate a autorităților de concurență. Autoritățile s-au văzut nevoite să revizuiască forma de activitate, de gestionare a investigațiilor, dar și de interacțiune bilaterală și multilaterală pe plan internațional. Totodată, această pandemie ne-a făcut să ne consolidăm eforturile pentru a acționa de comun și a face față acelor probleme și circumstanțe extraordinare create de pandemie. În acest sens, suntem ferm convinși că această experiență unică, realizată de comun va contribui esențial la fortificarea relațiilor existente și va deschide o nouă pagină în evoluția colaborării între instituțiile noastre.

Cu respect,